

stvarne mogućnosti prodiranja marksističkih ideologija, koliko radi borbe protiv demokratskih ustanova, jer je demokracija sistematski prikazivana kao takovo društveno uređenje, koje tobože u sebi krije »klicu boljševizma«. Logički rezultat te propagande bio je zahtjev, da se vladajuća građanska manjina i dalje održi na vlasti bilo kakovim sredstvima, jer je ta manjina sebe smatrala kao jedinog tvorca »kulture« i jedinu zaštitu od »komunističke opasnosti«.

Ta protupropaganda nije mogla imati nikakva odjeka u širokim narodnim slojevima, jer su baš oni imali više štete negoli koristi od »kulture«, koju su propagirali povlašćeni građani. Ali ta je protupropaganda imala naročito utjecaja na neke građanske slojeve, to jest na one, koji su sebe htjeli izdići iznad širokih narodnih slojeva, da bi se dovinuli vlasti i povlastica, koje su uživali gornji građanski slojevi. Tako su neki građanski slojevi, a i jedan dio malog građanstva, postali najjača podrška raznih diktatorskih, autoritativnih, totalitarnih i fašističkih režima; ti su režimi pod izgovorom, da je postojeći politički i kulturni poredak u opasnosti, oborili demokratske ustanove i tako znatno oteščavali širokim narodnim slojevima mogućnost da preuzmu vlast u svoje ruke.

Što se tiče Hrvata i njihove tako često isticane pripadnosti Zapadu, potrebno je bilo iznijeti na vidjelo, što zapravo znači ta zapadno-evropska civilizacija za Hrvate; a naročito što ona znači za hrvatsko seljaštvo, koje je kudikamo najjači sastavni dio najširih narodnih slojeva Hrvata. Potrebno je osim toga raspraviti, da li je sa gledišta interesa